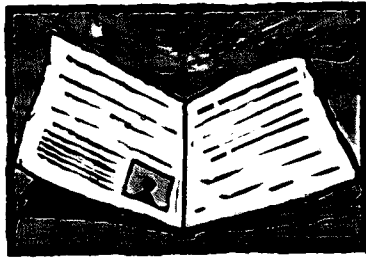

ספרים

סיקורת

מודיעין מול ביטחון המידע: המלחמה המתמדת

ספרים רבים כבר נכתבו על מכונת ההצפנה הגרמנית "אניגמה" ועל האופן שבו פיצח המודיעין הבריטי את סודותיה. אולם ספרו של יו סיבאג-מונטפיורי, "אניגמה: סיפור הקרב על הצופן" (תל-אביב, יבנה, 2002, 352 עמודים) עוסק גם בהיבטים שלא טופלו עד כה בהרחבה, כגון הכשל הגרמני בתחום אבטחת המידע - תחום שהוא אקטואלי גם כיום

סא"ל (מיל') ד"ר יגאל שפי

כתוצאה משילוב שבין הצלחת הצד האחד לבין מחדלי הצד האחר. להצלחה תרמו מודיעין אנושי, שיתוף פעולה מודיעיני, גאונות מתימטית, עליונות טכנולוגית -

תעשייתית, חשיבה מקורית, תעוזה ויוזמה מבצעית בקרב בעלות הברית. המחדל התאפשר מחמת ליקוי מאורות מתמשך, שמנע מהגרמנים לזהות ולהתגבר על הפרצות הביטחוניות. זהו סיפור היסטורי שיש בו לקחים אקטואליים לא רק בתחום המודיעין ושימושי, אלא גם

בתחומים של ניהול מערכות מידע ושל אבטחת תקשורת ומחשבים. הסיפור מתחיל בשנות ה-30 של

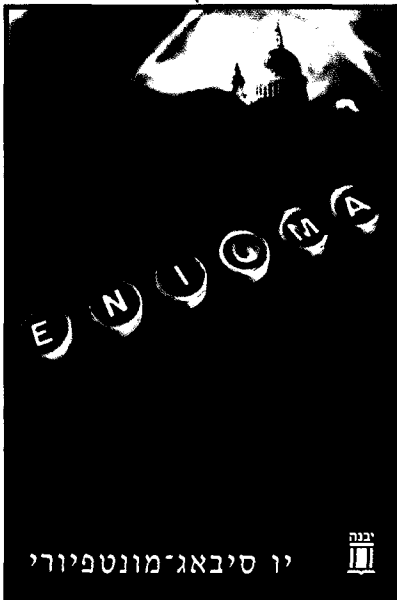
שעשו שוברי הצפנים בבלצ'לי פארק (Bletchley Park), האחוזה מצפון ללונדון שבה הם התמקמו במהלך המלחמה. להפך, בהתרכזו בהיבט הימי של פרשת

"אניגמה", הוא פורש בפני הקורא עלילה מופלאה אפילו יותר מהמיתוס. בפסעו על קרקע מוכרת מפרסומים קודמים, הוא מתאר כיצד פוענחו שדרי חיל הים הגרמני, בעיקר זרוע הצוללות שלו, וכיצד תוכנם נוצל בידי האדמירליות והצי הבריטיים. אלא שלעבודת

השבירה והפענוח הוא מוסיף ממדים מוכרים פחות. הללו מראים כיצד מערכת הצפנה משוכללת ומוגנת נפרצה

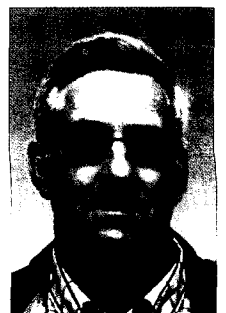
כל איש מודיעין מכיר את הסיפור כיצד כמה גאוני מתימטיקה ופותרי תשבצים פולנים ובריטים חדרו לקרביה של מכונת ההצפנה הגרמנית "אניגמה", ובחושפם את סודות הרייך השלישי, תרמו תרומה משמעותית לניצחון של בעלות הברית במלחמת העולם השנייה. הסיפור, כמובן, מורכב יותר, ונדבך נוסף שלו מסופר בספרו של יו סיבאג-מונטפיורי, "אניגמה: סיפור הקרב על הצופן", שראה אור בבריטניה לפני כשנתיים ותורגם באחרונה לעברית.

המחבר, עיתונאי בריטי מצאצאי הנדבן היהודי הידוע משה מונטיפיורי, אינו ממעיט מערכה המופלאה

יו סיבאג-מונטפיורי

מרצה בתוכנית ללימודי ביטחון באוניברסיטת תל-אביב

מודיעין מול ביטחון המידע: המלחמה המתמדת

387

מגזר הכרת

כדי לפשוט עליהן בהפתעה וללכוד את תכולתן התקשורתית. צוותים מיוחדים הוכנו באוניות כדי להשתלט על צוללות גרמניות שנפגעו בטרם יהיה סיפק בידי צוותיהן להשמדן. כזה היה, למשל, סיפור הדוקרב בין המשחתת "פטארד" לצוללת U-599 בדרך בין פורט-סעיד לחיפה. המשחתת אילצה את הצוללת לצוף לאחר שפגעה בה בפצצות עומק, וצוותה נטש אותה. קצין ושני מלחים בריטים נכנסו לתוכה כדי להציל את מכשיר ה"אניגמה" ומסמכים נלווים. הם הספיקו להעביר לחבריהם חלק מהשלל, כשלתע שקעה הצוללת ולקחה עימה שניים מהם למצולות. שוברי הצפנים, שבמשך חודשים עמדו חסרי אונים מול צופן הצוללות, חזרו בעקבות המסמכים שקיבלו ושוב לקרוא אותן.

סיפור דומה חזר על עצמו בפרשת הצוללת U-110, אלא שהפעם שרדה הצוללת על כל שלל ספרי הקוד ומפתחות ה"אניגמה". הבריטים השקיעו מאמץ כביר ותחבולות מתוחכמות כדי להבטיח שהגרמנים לא יגלו שהצוללת נתפסה בשלמותה ויסכנו את סוד "אולטרה" (שם הקוד שנתנו בעלות הברית לתוצרים המודיעיניים שהופקו מפענוח ה"אניגמה").

כדי להשיג מידע עדכני הציע קצין מודיעין ימי בריטי בשם איאן פלמינג להטיס מפציץ גרמני שנתפס שלם חזרה לשדה תעופה בצרפת, כשליד ההגאים יושבים טייסים בריטים מתחזים, בתקווה שהללו יקבלו לידיהם מפתחות "אניגמה" עדכניים. התוכנית אומנם לא יצאה לפועל, אבל דמיונו של פלמינג הביאו לאחר שנים ליצור את דמותו של סוכן הביון האגדי ג'יימס בונד.

כידוע, המודיעין הטוב ביותר יהפוך לחסר ערך, אם לא ניתן לנצלו כיאות, וההתרעה הבהירה ביותר תאבד את ערכה, אם לא תגיע בזמן. לכן הבעיה שניצבה בפני אנשי בלצ'לי פארק הייתה לא רק כיצד לשבור את

שנים, ותיאורם בספר הוא בבחינת ניתוח אירוע קלסי בהפעלת סוכנים. באותה העת עשו מתימטיקאים צעירים בשירות המודיעין הפולני את הצעדים הראשונים והמוצלחים בהתמודדות עם מכונת ההצפנה. הם הצליחו לשחזר את מכונת ההצפנה ולפתח כלים לפענוח שדריה, וכאשר הרגישו כי יחסי פולין-גרמניה נמצאים על סף תבערה גדולה, הם מסרו את המידע ודגמים של המכונה המשוחררת לנציגים של שירותי המודיעין הצרפתי והבריטי. לאחר שצבא גרמניה פלש לפולין, הם הספיקו לצאת את המדינה ברגע האחרון, וגם כאשר אחדים מהם נתפסו, עדיין נצרו את סודם.

לאחר נפילת צרפת תפסו הבריטים את המקום הראשון במאבק נגד צפונות "אניגמה". נוסף על הכיוון הקריפטולוגי (תורת ההצפנה) שבו פסעו, הם התאמצו מאוד גם להניח את ידיהם על מכונות הצפנה, על הוראות הפעלה, על מפתחות ועל ספרי צופן. הספר מפרט בהרחבה את הפעילות היוזמה של הצי המלכותי ואת הפעילות של יחידות הקומנדו הבריטיות שנועדו לתפוס ציוד ומסמכים מספינות ומצוללות גרמניות. זאת כדי לסייע בידי שוברי הצפנים להתגבר על הגרסה הימית של "אניגמה", שחוזקה הקריפטוגרפי היה רב יותר מחוזקן של

**לעבודת השבירה והפענוח
תרמו מודיעין אנושי, שיתוף
פעולה מודיעיני, גאונות
מתימטית, עליונות
טכנולוגית-תעשייתית,
חשיבה מקורית, תעוזה
ויוזמה מבצעית בקרב
עלות הברית**

הגרסאות שהיו בשימוש הוורמאכט והלופטוואפה.

מידע על ספינות בודדות, ששלחו הגרמנים לאיזור הארקטי כדי שתמשנה תחנות מטאורולוגיה, נוצל

האנס תילו שמידט, "מרגל
האניגמה", בתמונה שצולמה
בשנות ה-30, לאחר שהעביר
את ספרי ה"אניגמה" וכיוונויה
לשירות החשאי בצרפת

המאה ה-20, שעה שהצבא הגרמני התחיל להכניס מכונות "אניגמה" לשירותו. פקיד הצפנה גרמני, האנס תילו שמידט, מכר למודיעין הצרפתי מסמכים יקרים מפז על מבנה המכונה ועל אופן הפעלתה. סיבאג-מונטפיורי ארג את סיפור הנסיבות, שהביאו איש משפחה רגיל, לכאורה, להתנדב לבגוד במולדתו. שמידט, שנכשל בעסקיו בעקבות המשבר הכלכלי בגרמניה בשנות ה-20, ושנהג לפתות את עוזרות הבית בביתו, נמצא תדיר בחסרון כיס. כשנשכר לבסוף כפקיד הצפנה במשרד המלחמה, הבין את ערך המידע שעובר תחת ידיו והציע את מרכולתו לשגרירות הצרפתית בברלין תמורת בצע כסף. לאחר שנעצר בעקבות הלשנה של מפעילו הצרפתי, התאבד האיש באמצעות גולת רעל. יחסיו המורכבים של שמידט עם מפעיליו נמשכו כתשע

מריאן קיינוסקי (עם רעייתו, בשנות ה-30). ב־1932 הצליח לגלות את המבנה הפנימי של ה"אניגמה". בין 1933 ל־1938 עבד עם שניים מעמיתיו על כיצוח הצופן של ה"אניגמה"

הצופן, אלא גם איך לפענח את התשדורות, לתרגמן ולהעביר את תוכנן לצרכנים בזמן יעיל. במישור הימי הוביל המידע שנחשף בתשדורות להסתת שיירות של אוניות באוקיינוס האטלנטי, בים הצפוני ובים התיכון לנתיבים שהרחיקו אותן ממארבי הצוללות. בכך הוא סייע בהכשלת הכוונה הגרמנית לחסום את נתיבי ההספקה הקיומיים לבריטניה ולברית המועצות. תוצאה ישירה של ההצלחה הקריפטולוגית הייתה גם הטבעה מסיבית של אוניות משא ומכליות שהובילו את מטען בים התיכון לצבאו של גנרל ארווין רומל בצפון אפריקה (ובכך החלישוהו מאוד בהתמודדות היבשתית) וסדרה של התקפות פתע ימיות, אוויריות ותת־ימיות על אוניות הצי הגרמני שיצאו מבסיסהן לים הפתוח. התיאור הדרמטי בספר כיצד טובעה סירת המערכה הגרמנית "שרנהורסט" (Scharnhorst), שתשדורות "אניגמה" חשפו את מסלול הפלגתה, הוא רק דוגמא אחת.

אלא שבצד ההצלחות נרשמו גם כישלונות מבצעים צורבים למרות התרעות שניתנו. בין הכישלונות הבולטים הייתה הטבעתן של 25 מתוך 36 אוניות הסוחר בשירה בריטית, שעשתה את דרכה מאיסלנד לרוסיה ב־1942, ועליה מטענים חיוניים למאמץ המלחמה הסובייטי, או הטבעתן של

הבעיה שניצבה בפני אנשי בלצ'לי פארק הייתה לא רק כיצד לשבור את הצופן, אלא גם איך לפענח את התשדורות, לתרגמן ולהעביר את תוכנן לצרכנים בזמן יעיל

נושאת מטוסים ושל שתי משחתות בריטיות במארב ימי. המחדלים האלה התרחשו כתוצאה מדיווחים שגויים או מאוחרים של מידע שמקורו ב"אניגמה"

בידי בני־אדם, שמטבעם נוטים לשגות, ללא קשר למיומנותם. פרצה בלתי נמנעת זו הייתה בעוכריו של ביטחון הקשר הגרמני. זו תופעה שאינה זרה לכל מי שעוסק באבטחת מידע ובהגנה מפני פורצי המחשבים של תחילת המאה ה־21.

הטעויות שעשו הגרמנים היו משלושה סוגים:

1. שגיאות מבצעיות, כגון התקנת מצפנות "אניגמה" באוניות לא לוחמות ופגיעות, דוגמת ספינות לחיזוי מזג אוויר וצידון בסדרות מלאות של ספרי צופן, ששימשו גם חלקים אחרים של הצי. נפילתה של סדרה אחת סיכנה את ביטחונן של האחרות. גם סדרי ההשמדה של חומר מסווג בשעת חירום היו לקויים ובלתי נהירים לימאים.

2. שגיאות תקשורתיות, כגון שידור מברקים זהים בצפנים שונים, חלקם ידניים וחלשים יותר מזה של "אניגמה", שכבר נשברו בידי הבריטים.

3. שגיאות קריפטולוגיות, כגון חזרה על מסגרות תוכן קבועות במשך תקופות ארוכות (למשל: דו"ח מזג אוויר או דו"ח מצב), תחיליות דומות של מברקים והיצמדות לכיוונונים נשנים של מנגנון ההצפנה.

השגיאה החמורה מכולן והמוכרת כל כך לקורא הישראלי הייתה הביטחון העצמי המופרז שהוביל ליוהרה ולזלזול ביריב. האדמירליות והמפקדים הבריטים היו לפרקים בלתי זהירים עד להחריד בשימוש המבצעי שעשו במידע הרגיש שהופק מ"אולטרה". למשל, הם שלחו כוח ימי לחוף אפריקני נידח כדי לפגוע בצוללות שעמדו להיפגש שם עם אוניית האספקה שלהן. הופעת האוניות הבריטיות במקום שהיה רחוק מכל נתיב שיט בדיוק בשעה הייעודה עוררה את חשדם של הגרמנים, ובעיקר את חשדו של מפקד כוח הצוללות, אדמירל קרל דניץ, שביטחון התקשורת הופר. לרוע מזלם של הימאים הגרמנים, מומחי הקשר וביטחון הקשר שלהם היו משוכנעים לחלוטין כי המכונה חסינה. הם דבקו באמונתם בכל פעם שעלה

ובמודיעין תקשורת אחר, מנתקי דיווח בין המערכות של מודיעין התקשורת ושל מודיעין הצי לבין אוניות המלחמה בלב ים ומהתעלמות מפקדים מהמודיעין התקשורת האמין שהוגש להם. במשך המלחמה תוקנו הליקויים, ו"אולטרה" הייתה לאחד הכלים החשובים ביותר להשגת ניצחונן של בעלות הברית במלחמה על השליטה הימית באוקיינוס האטלנטי. יחד עם זאת אין ספק שעקומת הלמידה של האדמירלים עברה כברת דרך ארוכה ומרובת קורבנות עד שהגיעה לשיאה. סיבאג־מונטפיורי מספר גם את סיפורו של הצד האחר בהתמודדות: כיצד משתמשי הצופן ומפעילי ה"אניגמה" כשלו באבטחתה. התהליך הטכני של ההצפנה ב"אניגמה" בוצע בידי מכונה, אולם תוכן התשדורות, כמו גם ההחלטות לגבי אופן ההצפנה, נקבעו

אדוורד טראוויס, שהתמנה לאחר דניסטון למנהל בלצ'לי פארק (1942) ועמד בראש חבורת המפענחים בתור הזהב שלה, כאשר פוצח לבסוף סוד ה"אניגמה"

ושל התהליכים הטכניים הקשורים בפענוח הצופן. יחד עם זאת התרגום והעריכה רחוקים מלשמור על המינוח המדויק שבו משתמש המחבר בתחומי הצבא, הימייה והמודיעין ועל הקפדתו הלשונית. הנוסח העברי רשלני ורצוף שגיאות ואי-עקביות. להלן כמה דוגמאות: ההבחנה המשמעותית בין הסוגים השונים של אוניות המלחמה (סירת משמר, משחתת, סיירת, סיירת מערכה, אוניית מערכה של כיס, אוניית מערכה) נבלעה בדרך כלל בתרגום

מארג קשרי הגומלין שהתפתח במהלך המלחמה בין המערכים האיסופיים, קשורים לפענוח "אניגמה", שיפר מהותית את הכוונת האיסוף, את השגת המידע, את מיצויו ואת השימוש בו

שאיחד את כולן תחת המונח הבלתי מקובל "ספינת קרב", ובכך עומעם הערך הטמון בטקסט המקורי המדויק והושם מכשול בפני הבנת הקורא. יתר

של ארה"ב בתחום של פענוח צפנים. בלעדיהם היו בעלות הברית מתעכבות עוד זמן ניכר בפתרון של מסתורי ה"אניגמה". על רקע חיוניותו של שיתוף פעולה מודיעיני בין-לאומי במלחמה הנוכחית בטרור מקבל לקח זה נופך אקטואלי עוד יותר.

סיבאג-מונטפיורי הוציא תחת ידיו ספר כתוב היטב וקריא, מלא צבע ותובנה, שגם אם אינו מחדש משמעותית בגילוייו ההיסטוריים והמקצועיים מול שפע הספרים העדכניים שהתפרסמו בשנים האחרונות על הפרשה, עדיין תורם הרבה בשני היבטים: הראשון – במיפוי כרונולוגי ותימטי של היסטוריית "אניגמה" וההתמודדות הרב-לאומית עימה; השני – בקירוב פניה האנושיים של הפרשה לקורא באמצעות סיפוריהם האישיים של אחדים ממשתתפיה משני הצדדים, בדרך כלל מהדרגים הנמוכים. מאחר שהספר מיועד לקהל הרחב ולא למספר מצומצם של מתימטיקאים, מהנדסים ואנשי תוכנה, נראה שהוא מקדיש מקום רב מדי לתיאור מפורט של היבטים הטכניים-מתימטיים בתהליך השבירה והפענוח. הללו מעניינים פחות את הקורא הממוצע, גם אם הוא איש מודיעין. טוב שחלקו הגדול של המידע הזה רוכז בנספחים המובאים בסוף הספר. לטעמי, קהל היעד היה יוצא נשכר לו היה המחבר מרחיב דווקא בתיאור התהליך שבו הופך הטקסט המפוענח לידיעה מודיעינית מתורגמת ומבוארת אשר מדווחת לצרכנים.

כתיבה קולחת בספר מקצועי אינה משימה פשוטה, והמחבר עמד בה בכבוד. לדאבוני, השבחים האלה אינם מנת חלקו של התרגום העברי. לזכותו ייאמר כי המהדורה העברית נקראת בשטף, והשפה מהוקצעת ונעימה. גם ההיעזרות בבר-סמכה לבירור מושגי קשר, בדמותו של היסטוריון חיל הקשר והאלקטרוניקה בצה"ל – מהלך נדיר ומבורך במקומותינו – סייעה לבהירות תיאורם של נוהלי השימוש ב"אניגמה"

החדש מחדש, או שנמצאו עדויות ברורות שהצביעו על הזליגה. הם אף סיפקו הסברים טכניים ששיכנעו כי פרצה קריפטולוגית כזאת אינה אפשרית. לפנינו לקח בל ימחה כי גם מערכת הנראית לכאורה מאובטחת וחסונה ביותר עלולה להיפרץ מחמת נוהלי הפעלה גרועים ודעות מקובעות. לקח נוסף הוא בתחום האיסוף המודיעיני. מארג קשרי הגומלין שהתפתח במהלך המלחמה בין המערכים האיסופיים, המחקריים והמבצעיים, שהיו קשורים לפענוח "אניגמה", שיפר מהותית את הכוונת האיסוף, את השגת המידע, את מיצויו ואת השימוש בו. בכך הומחש עד כמה ההצלחה בתחום מודיעיני אחד, במקרה זה התחום של מודיעין התקשורת, תלויה באיחוד מאמצים מושכל ורב-תחומי. חשיבות מיוחדת הייתה לשיתוף הפעולה המודיעיני ולחילופי המידע שהתקיימו עוד קודם למלחמה בין שירותי המודיעין של פולין, של צרפת ושל בריטניה ומאוחר יותר גם עם אלה

אליסטייר דניסטון, שעמד בראש הצוות של בלצ'לי פארק 1942

פראנק ברכי, שעמד בראש מפענחי ה"אניגמה" של הצי בבלצ'ילי פארק

על כן, בחלק מהמקרים, שבהם נצמד התרגום למונח שהופיע במקור האנגלי, הוא נמצא שגוי, לפעמים אפילו ללא עקביות. כך, המונח "ספינת סיוור" משמש בערבוביה לתרגום המושגים השונים כל כך סירת (cruiser) מזה וספינת משמר (patrol boat) מזה. סירת-מערכה (battle-cruiser) הייתה ל"ספינת קרב משחתת" (עמ' 152), ותרגום המושג "אוניית מערכה של כיס" (pocket battleship) כ"ספינת קרב

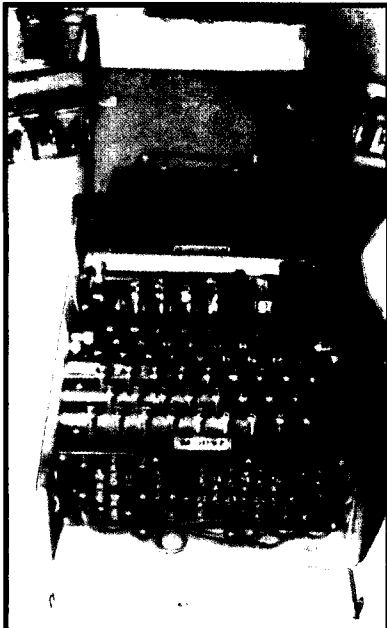
שבירתה של מכונת ההצפנה הגרמנית וניצולה המודיעיני סייעו לקצר את מלחמת העולם בשנתיים

זעירה" הפך על פניו את משמעות כוחן הכביר של האוניות האלה, שנבנו בגרמניה כדי לעקוף את מגבלותיו של חוזה ורסאי. "צי הבית" (Home Fleet) הבריטי, דהיינו הכוח שריכז את עוצמתו העיקרית של הצי המלכותי, הונמך בתרגום לרמת "צי החופים" או "שייטת החופים" (ומפקדו העליון לדרגת "מפקד שייטת"), וכך נעשה גם לצי האיטלקי בים התיכון, שהורד לדרגת "שייטת".

שגיאות דומות שזורות במינוח המודיעיני: תעבורה תקשורתית של שיחות ושל מברקים (traffic) הפכה לתנועות, בינה רשתית (traffic analysis) לניתוח תנועות, שדרי רדיו (signals) לאיתותים, מגלה כיוון (direction finding) לשירות ציתות ואיתור, איכון (D/F fix) לתדריך כיוון, וספר קוד (code book) לספר איתות. ההבחנה בין קוד (code) לכתב סתר (כ"ס - cipher) היטשטשה. שירות המודיעין של הפיקוד העליון הגרמני הוגדר לפעמים כמחלקת ריגול ולפעמים כריגול נגדי, ושמו, "אבווהר", שבמקור סייע בהבנת הנקרא, הושמט כליל מהתרגום. בדומה לכך, גוף פענוח הצפנים של הצי הגרמני, B-Dienst המפורסם, זכה פעם לכינוי התמוה "שירותי מעקב" (עמ' 88) ופעם תורגם כ"שירותי הריגול הנגדי" (עמ' 96). אדמירל דאדלי פאוונד לא היה הלורד הראשון של האדמירליות (First Lord of the Admiralty), שהוא שר הימיה בממשלת בריטניה, (עמ' 172), אלא הלורד הימי הראשון (First Sea Lord), תוארו של מפקד הצי המלכותי, כמתורגם נכונה בפעמים אחרות. גם מרשל אוויר ראשי, סר יו דאודינג, שהמחבר הגדירו נכונה כמפקד פיקוד המפציצים, הפך במהלך התרגום למפקד חיל האוויר הבריטי (עמ' 90). הגיית שמו של שובר הצפנים המיתולוגי Alan Turing היא טורינג ולא טיורינג, והרשימה עוד ארוכה.

הרשלנות בעריכה תרמה לכך שספינת מכמורת גרמנית הפכה לצוללת (עמ' 78), שהצוללת U-13 הפכה לצוללת U-33 (עמ' 86), והמקלע הקל "לואיס" הוגדר ברוב הפעמים כרובה. הספר מלווה ביותר מ-50 תמונות של אנשי מפתח, של כלי-שיט ושל מכונות הצפנה ופענוח וכן בהערות ובמראי מקום, בלוח אירועים כרונולוגי ובשישה נספחים טכניים-קריפטולוגיים. חבל שעורכי המהדורה העברית מצאו לנחוץ להשמיט דווקא את נספח המקורות הערכי ואת מפתח

העניינים המפורט והמועיל, שמקל על ההתמצאות במהדורה המקורית. כל הליקויים האלה פוגמים באיכותה של המהדורה העברית, אך אין בהם כדי להמעיט מערך הספר, שהוא מהבודדים בשפתנו שמטפלים בפרשת "אניגמה" והיחיד שמוקדש כולו לנושא הזה. אכן, הספר מעשיר את הידע ואת

מכשיר ה"אניגמה" של הצי, הדומה לאלה שסופקו לצוללות הגרמניות ששייטו באוקיינוס האטלנטי ובים התיכון

התובנה של הקורא הישראלי בפרק חשוב בהיסטוריה הצבאית והמודיעינית של המאה ה-20. הסיפור המפורט שפורש סיבאג-מונטיפיורי סביב "אניגמה" והמלחמה בים עולה בקנה אחד עם מסקנותיהם הקודמות של ההיסטוריונים בדבר תרומתה הכבירה של "אולטרה" לניצחונן של בעלות הברית ועם המסקנה החשובה ביותר, ששבירתה של מכונת ההצפנה הגרמנית וניצולה המודיעיני סייעו לקצר את מלחמת העולם בשנתיים.

מודיעין מול ביטחון המידע: המלחמה המתמדת

עזר גת

התפתחות
המחשבה
הצינאית
במאה
העשרים

ספר חדש מבית "מערכות"

ISSN 0464-2147